

5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële kengetallen, de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen en de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee heeft deze paragraaf tot doel bij te dragen aan een gezonde financiële positie, waarbij een goed inzicht in het weerstandsvermogen, de benodigde weerstandscapaciteit en het risicoprofiel van belang zijn. Het weerstandsvermogen kan voorkomen dat ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk zijn als risico's zich voordoen. Op het moment dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, is de bufferreserve beschikbaar om nadelige financiële effecten (tijdelijk) te compenseren zonder dat (direct) ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk zijn.

Beleidskader is het Besluit begroting en verantwoording voor de financiële kengetallen en de Nota risicomangement en weerstandsvermogen uit 2013 waarin de uitgangspunten voor de berekening voor het weerstandsvermogen is vastgelegd.

5.2.1 Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basisset van financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De kengetallen zijn opgenomen in de onderstaande tabel, vervolgens worden de uitkomsten toegelicht. De kleuren sluiten aan bij de categorieën die de provincie hanteert, waarbij groen staat voor de lage risico's en rood voor hoge risico's.

Provinciale categorie	
A	Minst risicovol
B	
C	Meest risicovol

Overzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	JR 2018	B 2019	B 2020	mrj 2021	mrj 2022	mjr 2023
1. netto schuldquote	108%	112%	111%	103%	95%	94%
1a. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	96%	98%	99%	91%	84%	83%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen en voorraden grond	73%	81%	81%	77%	74%	73%
2. solvabiliteitsratio	9%	8%	8%	8%	9%	10%
3. grondexploitatie	23%	17%	18%	13%	10%	10%
4. structurele exploitatieruimte	1,0%	2,1%	1,3%	1,2%	0,9%	1,2%
5. belastingcapaciteit	83%	84%	87%	87%	87%	87%

Netto schuldquote

De schuldquote is de totale schuld als percentage van de totale baten. De schuldquote is hoog in vergelijking met het gemiddelde van alle gemeenten (ongeveer 60%). Positief is de richting waarop de schuldquote zich ontwikkeld. In deze begroting daalt de schuldquote als gevolg van een lagere totale schuld. Bij deze uitkomst kunnen twee factoren worden genoemd die het niveau verklaren, en zijn opgenomen als 1a en 1b:

- Verstrekte leningen. De rente- en aflossingsverplichtingen op deze leningen worden volledig doorberekend aan andere partijen en drukken niet op de exploitatie van de gemeente.
- Voorraad bouwgrond. Om deze gronden aan te kopen heeft de gemeente leningen afgesloten, de rentelast drukt op de grondexploitaties. Met de verkoopopbrengst kunnen leningen afgelost worden. Uit dit kengetal blijkt dat de voorraad grond een belangrijke verklarende factor is voor de hoge netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van de gemeente. Het is een maatstaf voor het risico niet aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het solvabiliteitsratio is relatief laag, nog ruim verwijderd van de minder risicovolle categorie die start bij een solvabiliteitsratio van 20%. Dit geeft ook aan dat de hoogste risico's gerelateerd zijn aan dit kengetal. De ontwikkeling van het percentage is resultaat van een hoger eigen vermogen en een lager totaal aan passiva.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. Dit kengetal daalt door de verkoopopbrengsten.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten te delen door de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De ontwikkeling van het kengetal structurele exploitatieruimte wijst erop dat de gemeente afgelopen jaar voldoende structurele inkomsten had voor de structurele lasten.

Belastingcapaciteit

De belastingdruk in Meppel is laag ten opzichte van het landelijke gemiddelde, resulterend in een positieve uitkomst op dit kengetal. De resultaten wijzen op een mogelijke ruimte voor de gemeente Meppel om de lokale lasten te verhogen.

5.2.2 Risicoanalyse en beheersmaatregelen

De risico's zijn in de volgende risicokaart ingedeeld naar de impact (het financiële effect) en de kans (als maatstaf voor de weging binnen de bufferreserve). Deze vormen de input voor het financiële risico dat wordt gebruikt de berekening van de bufferreserve. De risicobedragen en de wegingen zijn in de tabel daaropvolgend opgenomen, waarmee het adviesniveau voor de bufferreserve wordt berekend. De risico's worden vervolgens in deze volgorde toegelicht, inclusief de risico's van niet-financiële aard die aan het onderwerp gerelateerd zijn.

De risicokaart geeft grafisch weer waar de grootste risico's liggen, rechtsboven (rood) met de hoogste impact en de grootste kans. De ring daarom heen (geel) kent een relatieve hoge kans en/of een hoge impact. In de groene ring bevinden zich de risico's met een lage impact x kans. Linksonder bevinden zich de minst risicovolle onderwerpen.

Risicokaart top 12 gemeente Meppel

De berekening van de risico's leidt tot een op te vangen risico van € 6,0 mln., het gemiddelde van het positieve scenario en het negatieve scenario.

Totaaloverzicht

	Risico's	Risico- bedrag	Risicoweging	Positief scenario	Negatief scenario
1	Sociaal Domein	2,0	80% - 100%	1,6	2,0
2	Grondexploitaties	1,3	100%	1,3	1,3
3	Ezinge school & sportaccommodatie huurinkomsten	2,2	25% - 50%	0,55	1,10
4	MeppelEnergie	0,6	50% - 100%	0,30	0,60
5	Bijstand - inkomensdeel	0,5	50% - 75%	0,25	0,375
6	GKB	0,4	50% - 75%	0,20	0,30
7	Overige investeringsprojecten	1,0	15% - 45%	0,15	0,45
8	Reestmond	0,6	25% - 50%	0,15	0,30
9	Gemeentefonds – lagere rijksuitkering	0,5	25% - 75%	0,125	0,375
10	Multifunctionele accommodaties huurinkomsten	0,6	15% - 30%	0,09	0,18
11	Opbrengsten voor omgevingsvergunningen	0,4	15% - 30%	0,06	0,12
12	Renterisico's	0,2	25% - 50%	0,05	0,1
	Totaal (afgerond)			4,83	7,2
	Gemiddeld				6,0

1. Sociaal domein

De risico's sociaal domein omvatten de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet.

Financiële risico's

We hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een grote stijging in de zorgvraag en zorgtarieven, waardoor het beschikbare budget ontoereikend was. Met name in de jeugdzorg, huishoudelijke hulp en de WMO begeleiding zijn de tarieven en de zorgvraag meer gestegen dan waar rekening mee was gehouden.

Door in de voorliggende begroting rekening te houden met prijsstijgingen, en aan te sluiten bij de gestegen vraag zijn de financiële risico's beheerst. Ook wordt actief ingezet op temperen van de zorgvraag door preventieve maatregelen te treffen. Als sluitstuk is in de bufferreserve rekening gehouden met mogelijke overschrijdingen. Er zijn vier afzonderlijke ramingen gemaakt van de financiële risico's, voor het inkomensdeel van de bijstand, voor de gemeenschappelijke regelingen Reestmond en de Gemeentelijke Kredietbank en voor de overige budgetten in het sociaal domein. In jeugdhulpregio Zuid-Drenthe verschillen we van mening over de afrekening van de solidariteit over het jaar 2018. We vermelden dit risico, maar kwantificeren deze niet, omdat we van mening zijn dat hier geen contractuele verplichtingen zijn. Naast financiële risico's kunnen zich ook verschillende niet-financiële risico's voordoen.

Risicokaart

Alle risico's zijn opgenomen in de onderstaande risicokaart. De risico's en de beheersmaatregelen worden in de daaropvolgende tabel uitgewerkt. In de risicokaart zijn de risico's ingedeeld naar de kans en de impact van de risico's. De belangrijkste risico's zijn hierdoor te vinden in de rode hoek rechtsboven, de minst belangrijke risico's in de groene hoek linksonder. De risicokaart is een hulpmiddel om prioriteit te leggen bij de belangrijkste risico's en daar in te zetten op de beheersmaatregelen.

Risicokaart

	Impact laag	Impact middel	Impact hoog
Kans hoog		<p>6. Richtlijnen van het Rijk over budgetten en kader zijn onduidelijk of worden tussentijds veranderd.</p> <p>7. ICT risico's, zoals koppeling klantenbestanden en aanlevering van informatie door zorgverleners.</p> <p>8. Instanties/zorgaanbieders haken af (faillissement)</p>	1. Budgetoverschrijdingen
Kans middel			<p>2. Onvoldoende capaciteit (kwaliteit, kwantiteit) binnen de eigen organisatie en uitvoeringsorganisaties.</p> <p>3. Noodzakelijke cultuuromslag bij zorginstellingen gaat niet snel genoeg. Teveel maatwerk en gespecialiseerde hulp.</p> <p>4. Onvoldoende en/of te slechte communicatie met belanghebbenden.</p> <p>5. Onvoldoende ontsluiting van informatie, onvoldoende zicht op cijfers en aantallen zorgvragers en zorgvraag.</p>
Kans laag			

Beschrijving risico's en beheersmaatregelen

Een nadere beschrijving van de risico's die worden genoemd in de risicokaart, en de daarbij toegepaste beheersmaatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Risico's	Beheersmaatregelen
<p>1. Budgetoverschrijdingen</p> <p>Kostenstijgingen en inkomstendalingen zijn daarom belangrijke risico's als gevolg van mogelijke ontwikkelingen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer zwaardere zorg gegeven - Zwaardere zorg bij gecertificeerde instellingen - Meer verwijzingen door huisartsen of andere verwijzers (Jeugdhulp) - (onverwachte) toename aantal cliënten - korting op uitkering gemeentefonds. - vertraging in het doorvoeren van de maatregelen (herindicatie, preventie). 	<ul style="list-style-type: none"> - Realistische ramen – budget actueel afstemmen op vraagontwikkeling. - Monitoring van de zorgvraag zodat tijdig kan worden bijgestuurd. - Inspelen op bevolking die ouder wordt en langer zelfstandig woont. - De kosten van beschermingsbewind lopen nog jaarlijks op. Onderzocht wordt deze kosten ingedamd kunnen worden.

<p>2. Onvoldoende capaciteit (kwaliteit, kwantiteit) binnen de eigen organisatie en uitvoeringsorganisaties.</p> <p>Er wordt een groot beroep gedaan op de organisatie, zowel in kwaliteit als in uitvoeren van de hoeveelheid taken. De eigen organisatie, en die van de ketenpartners, zijn daarmee van groot belang. De impact van een slecht lopende uitvoering kan daarom een grote impact hebben op onze uitvoering. Vanuit dit oogpunt is het een risico als we niet kunnen voldoen aan de gestelde doelen en kwaliteitseisen, vanwege een onvoldoende capaciteit van de eigen organisatie, zowel wat betreft de kwaliteit als van de feitelijke capaciteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opleidings- en cursusaanbod voor medewerkers gericht op verbeteren kwaliteit. Trainingen in samenwerking met ketenpartners. Dit is onderdeel van het Drentse transformatieplan zorg voor de jeugd onder de noemer Drentse jeugdacademie. - Tijdelijk inhuur waar nodig, uitbreiding van aantal vaste medewerkers om kwetsbaarheid te verminderen. - Doordat wij met veel aanbieders werken vraagt het een grote inzet op contractbeheer en relatiebeheer.
<p>3. Noodzakelijke cultuuromslag bij zorginstellingen gaat niet snel genoeg. Teveel maatwerk en gespecialiseerde hulp.</p> <p>Het succes in het sociaal domein is afhankelijk van het behalen van de transformatiedoelstellingen. Het is een risico als deze ontwikkeling niet snel genoeg gaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Om de transformatie in de toekomst verder vorm te geven, met oog voor de budgetten, zijn er maatregelen voorgesteld in het Interventieplan Sociaal Domein. - Sturing door accounthouders. - Meer afstemming verwijzingen GI's (transformatieplan zorg voor de jeugd)
<p>4. Onvoldoende en/of te slechte communicatie met belanghebbenden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aandacht voor kwaliteit en volledigheid van de informatievoorziening aan belanghebbenden.
<p>5. Onvoldoende ontsluiting van informatie, onvoldoende zicht op cijfers en aantallen zorgvragers en zorgvraag.</p> <p>De goede uitvoering is afhankelijk van een goede ontsluiting van informatie, voldoende zicht op de zorgvraag, zowel kwantitatief, kwalitatief als financieel.</p> <p>Door de verscheidenheid aan nieuwe taken, de (privacy)gevoeligheid van de informatie, de grote hoeveelheid aan gegevens en het gebruik van verschillende bronnen van interne en externe partijen, bestaat er een significant risico op dit gebied.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Op het gebied van informatiemanagement, -beheer en -beveiliging wordt extra inzet gepleegd. - Actieve benadering en uitvraag bij zorgaanbieders. - Monitor van de zorgvraag die bij de gemeenten binnen komt. - Monitoring van de inkomsten en uitgaven (actiever budgetbeheer, verbeteren ramingen) - Verbeteren administratie en ICT systemen. - Inzicht in het klantenbestand, wie is onze zorgvrager van de toekomst?
<p>6. Richtlijnen van het Rijk over budgetten en kader zijn onduidelijk of worden tussentijds veranderd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Besluitvorming nieuwe wet- en regelgeving wordt gevolgd. - Budgetten worden aangepast aan de inkomsten.
<p>7. ICT risico's, zoals koppeling klantenbestanden en aanlevering van informatie door zorgverleners.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet op verbetering van de informatiesystemen en uitwisseling van gegevens. - Informatiesysteem extra kwetsbare jeugdigen implementeren. - Koppeling klantenbestand implementeren waarbij gevoelige informatie afgeschermd blijft.
<p>8. Instanties/zorgaanbieders haken af (faillissement)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afhankelijkheid beperken door met meerdere partijen afspraken te maken, dit heeft overigens wel invloed op de interne organisatie (contractmanagement, administratieve lasten e.d.). - In de aanbesteding aandacht te hebben voor de financiële positie van de aanbieders.

2. Risicoprofiel grondexploitaties

Het adviesbureau Metafoor heeft een risicoanalyse gemaakt van de grondexploitaties (Risicoanalyse ruimtelijke projecten Meppel, maart 2019). Risico's zijn onder meer te hoge boekwaarde van het grondbezit, tegenvallende verkoopresultaten in tijd en geld, stijgende kosten van bouw- en woonrijp maken en juridische geschillen. De risico's zijn voor alle grondexploitaties afzonderlijk in beeld gebracht, waarbij het meeste aandacht is uitgegaan naar de financiële risico's en de beheersing daarvan voor het plan Nieuwveense Landen (NVL).

Het belangrijkste, algemene risico voor de projecten is het niet realiseren van de geprognosticeerde afzet (kavelverkoop). Eventuele vertraging in (de uitgifte van) een project kan leiden tot onder andere extra rentelasten, hogere plankosten en hogere beheerskosten. Ook het niet realiseren van de beoogde grondprijs vormt steeds weer een aanzienlijk risico. Gezien de aantrekkelijke markt verwacht Metafoor echter dat deze risico's iets minder groot zijn dan voorgaande jaren.

Risicoreservering

De kwantitatieve risicoanalyse is op twee manieren uitgevoerd, zoals ook is vastgelegd in de Nota Risicomanagement van de gemeente Meppel. Volgens de Monte Carlo methode moet een risicoreservering van € 1,27 mln. worden aangehouden. Volgens de IFLO methode is een risicoreservering van € 0,63 mln. vereist. Overeenkomstig de Nota Risicomanagement wordt het hoogste bedrag aangehouden. Deze risicoreservering is gering in relatie tot het aantal projecten en de omvang van die projecten. Dat wordt veroorzaakt doordat de meeste (grotere) projecten een positief grondexploitatie-resultaat hebben. Bij het merendeel van de projecten is het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie voldoende om de risico's van dat project op te vangen.

3. Ezinge school & sportaccommodatie

Het onderwijspark Ezinge met de sportaccommodatie is gerealiseerd door Woonconcept Onroerend Goed BV (WOG). De gemeente staat borg voor de lening die voor de bouw is afgesloten, en jaarlijks gedeeltelijk wordt afgelost. Eind 2019 is dit € 46,5 miljoen met een resterende looptijd 35 jaar. Belangrijkste risico betreft een faillissement van de WOG, de business case is afhankelijk van huurinkomsten van derden waardoor leegstand het belangrijkste risico vormt. Voor de gemeente is er dan een risico dat de borgstelling wordt aangesproken.

4. MeppelEnergie

Meppel is 50% aandeelhouder van MeppelEnergie BV en financiert een deel van de toekomstige investeringen met een achtergestelde lening. Het aandelenkapitaal en de lening bedragen samen € 635.000. MeppelEnergie brengt een aantal operationele en financiële risico's met zich mee, wat ook blijkt uit de negatieve financiële resultaten in de afgelopen jaren.

5. Bijstand

Voor de bijstand worden de inkomsten bepaald door de ontwikkeling van het macrobudget en demografische en sociaal economische factoren. In combinatie met het open-einde karakter van deze regeling leidt dit tot mogelijke overschrijdingen.

Dit risico op de overschrijding van de budgetten voor de bijstand is geschat op 5% van het budget. Dit is gelijk aan het eigen risico van gemeenten voordat aanspraak gemaakt kan worden op de vangnetregeling. De weging is verhoogd naar 50%-75% omdat de rijksuitkering sterk is gedaald.

6. GKB

De *Gemeentelijke Kredietbank (GKB)* is afhankelijk van de economische omstandigheden, speelt een specifiek risico in verband met een groot aantal (aflopende) dienstverleningsovereenkomsten en kan de inzet op preventie leiden tot verdere afname van diensten. De financiële positie van het GKB is hierdoor verslechterd. Er wordt uitvoering gegeven aan de strategische herijking 2018-2021, voor de periode daarna is nog onzekerheid. Gezien de tekorten over de afgelopen jaren is het risicobedrag verhoogd van 0,2 mln. naar 0,4 mln.

7. Investeringsprojecten

Elk jaar investeert Meppel in riolering, wegen, onderwijshuisvesting, openbare ruimte, automatisering en voertuigen.

De risico's zijn bijvoorbeeld hogere kosten (archeologie, bodemverontreiniging, asbest, kabels en leidingen), gewijzigde planning en lagere inkomsten (bijdragen derden van bijv. projectontwikkelaars, subsidies). Een aantal specifieke actuele risico's zijn:

- Subsidie BDU verkeer en vervoer en overige provinciale en Europese subsidies (totaal € 2,8 miljoen) is toegezegd, risico is mogelijk beroep op deze subsidies door derden en de besteding conform de voorwaarden.

- Risico's met betrekking tot riolering en afval worden gedekt door afzonderlijke voorzieningen. Na aftrek van deze investeringen resteert € 4,3 miljoen aan investeringen. Risicobedrag 20% van de investering: afgerond € 1 miljoen en een gemiddelde weging van 30%. De weging is relatief laag omdat het veel verschillende projecten betreft waar voor- en nadelen elkaar uitmiddelen.

8. Reestmond

Er is risico op overschrijdingen, die in eerste instantie binnen de begroting van Reestmond wordt opgevangen.

Een risico is het uitstroompercentage waarmee het rijksbudget jaarlijks overeenkomstig wordt verlaagd. Ook de reorganisatie brengt risico's met zich mee, in de vorm van frictiekosten die de budgetten daarvoor in de begroting van Reestmond overschrijden.

9. Gemeentefonds

De groei van het gemeentefonds is aan de ontwikkeling (accres) van de netto rijksuitgaven gekoppeld. De uitkering wordt ook bepaald door de verdeelsystematiek waarbij de hoogte mede afhankelijk is van de ontwikkeling bij andere gemeenten. Het risicobedrag (0,5 mln.) en de weging (50%) is gelijk gehouden.

10. Multifunctionele accommodaties huurinkomsten

Meppel heeft een 2-tal multifunctionele accommodaties, namelijk het Palet en de Plataan. Hierin bevinden zich meerdere huurders, de gemeente loopt het risico van gedeerde huurinkomsten. De bufferreserve houdt rekening met een risicobedrag gebaseerd op 4 jaar leegstand á € 0,6 miljoen en een kans van 25%.

11. Omgevingsvergunningen

Een teruglopend aantal projecten kunnen zorgen voor tegenvallende opbrengsten. Grotere projecten zijn het meest onzeker, en daarmee het grootste risico op tegenvallende opbrengsten. Door de aantrekkende economie en enkele grote bouwprojecten is de risicoweging laag.

12. Renterisico's

Een stijgende rente is een risico die kan optreden bij herfinanciering van kasgeldleningen en nieuw aan te trekken lang lopende leningen. In de bufferreserve houden we rekening met 1% rentestijging boven op de raming. Hierdoor stijgt de rentelast structureel met € 1 tot € 2 ton, afhankelijk van de financieringsbehoefte. De kans op tegenvallers t.a.v. renteramingen neemt toe, vooral indien de volgende situaties zich gelijktijdig gaan voordoen: stijgende renteniveaus, afnemende omvang van financiering met eigen middelen en toename en/of snellere besteding van verleende investeringskredieten.

Overige risico's

De gemeente kent ten aanzien van going-concern activiteiten een aantal financiële risico's die niet goed te kwantificeren zijn. Het is van belang deze risico's te volgen en daar waar mogelijk tijdig beheersmaatregelen te treffen. Het gaat om de volgende risico's:

- a) Minder uren naar projecten: als het aantal en de omvang van projecten vermindert, worden ook minder salarislasten aan de projecten toegeschreven en moeten deze kosten opgevangen worden door de algemene dienst. Ten aanzien van dit risico is besloten om de urendekking op projecten en investeringen in een paar jaar af te bouwen naar een realistisch niveau. Dit risico is gedaald door de aantrekkende economie en stijging van het aantal projecten.
- b) Leningen en garanties: risico's verbonden aan borgstelling en verstrekte leningen. De leningen en borgstelling die het betreft zijn opgenomen in de paragraaf financiering.
- c) Debiteuren: Afdekking van deze risico's wordt gedaan middels een voorziening dubieuze debiteuren.
- d) Vennootschappelijke belastingplicht gemeenten. Vanaf 2016 hebben gemeenten de verplichting voor een aantal activiteiten vennootschapsbelasting (VpB) af te dragen. In de begroting is een te betalen bedrag VpB opgenomen.
- e) Risico's bij verbonden partijen worden eerst door de partijen zelf opgevangen. Tegenvallers worden binnen de begroting van de gemeenschappelijke regelingen of vennootschap opgevangen, de gemeente vormt bij GR-en de achtervang. De gemeente treft beheersmaatregelen door – waar mogelijk - het maken van afspraken en het monitoren daarvan met de gemeenschappelijke regelingen van prestaties en de financiën. In de paragraaf verbonden partijen is een overzicht opgenomen van alle partijen met daarin een analyse van de risico's. Daaruit komt naar voren dat de GKB, Reestmond en Meppel Energie de hoogste financiële risico's met zich mee brengen.

- f) Project ENSIA. De invoering van een nieuwe verantwoordingssystematiek over informatieveiligheid van diverse systemen (waaronder de Basisregistratie Personen en DigiD) wordt uitgevoerd in het project Ensia. Dit bestaat uit een zelfevaluatie waarover het college een verklaring aflegt. Een IT-auditor controleert de collegeverklaring en stelt een assurancerapport op. Deze zijn noodzakelijk voor het gebruik van Suwinet en DigiD, noodzakelijk voor een aantal processen in het sociaal domein en dienstverlening via de website waarbij klanten zich via DigiD aanmelden. Risico's zijn vertraging en het niet voldoen aan de voorschriften, waardoor dienstverlening wordt belemmerd.
- g) Complexe nieuwe wetgeving: de Omgevingswet is nieuw voor iedereen. Hierdoor is onzekerheid ontstaan over de inhoud en uitwerking van de wet. De Omgevingswet heeft grote impact voor digitalisering. Dit project is extra complex omdat ICT-samenwerking tussen overheden geregeld zal worden. De invoeringsdatum van 1 januari 2021 is realistisch als het rijk tijdig de juiste informatie levert. Op dit moment hebben we ook onvoldoende inzicht in de kosten implementatie Omgevingswet voor de langere termijn.

5.2.3 Gewenst weerstandsvermogen

Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico's. In totaliteit is een gemiddeld risicobedrag gecalculerd van € 6,0 mln. Bij de berekening van dit bedrag zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals vastgelegd in de door de raad in 2013 vastgestelde Nota weerstandsvermogen en risicomangement.

Het beschreven risicoprofiel is gekwantificeerd en kan worden afgezet tegen het vermogen van de gemeente om deze potentiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Dit weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit potentieel in te zetten middelen om de tegenvallers op te vangen. Naast de bufferreserve zijn dit overige reserves (a), onbenutte inkomstenbronnen (b) en stille reserves (c).

a) Reserves

De bufferreserve heeft een niveau van € 5,7 mln. Daarnaast zijn er nog een aantal bestemmingsreserves die meegenomen kunnen worden ter grootte van 0,5 miljoen. Totaal een bedrag van € 6,2 miljoen.

b) Onbenutte belastingcapaciteit

Voor het berekenen van het gewenste bufferniveau wordt uitgegaan van de berekeningswijze zoals is vastgelegd in de Nota risicomangement 2013. Uitgangspunt daarin is een verhoging van de OZB-tarieven tot 20% boven het gemiddelde in Nederland. De onbenutte belastingcapaciteit is met deze benadering € 0,6 miljoen.

c) Stille reserves

Stille reserves zijn aandelen, gronden en gebouwen die bij verkoop meer kunnen opleveren dan de boekwaarde. Er is geen onderzoek verricht naar de hoogte van deze stille reserves, die normaliter pas aangesproken worden na uitputting van de overige reserves. Bovendien is het onzeker of stille reserves daadwerkelijk gekapitaliseerd kunnen worden, aangezien daar ook een koper voor gevonden moeten worden.

5.2.4 Conclusie

Het adviesniveau en het kengetal is als volgt berekend:

	Berekening kengetal weerstandsvermogen	
a	Gewogen gemiddelde risico	6,0
b	Belastingcapaciteit	0,6
c = a - b	Op te vangen door bufferreserve	5,4
d	Bufferreserve en bestemmingsreserves 1/1/2020	6,2
e = d / c	Kengetal weerstandsvermogen	1,2

De stand van de bufferreserve is 'ruim voldoende', conform de indeling uit de nota risicomanagement. Alle berekende risico's kunnen 1,2 keer worden opvangen met de bufferreserve en een verhoging van de belasting.

In de nota risicomanagement is door de raad deze indeling vastgelegd:

Kengetal	Betekenis	Oordeel
> 2,0	Weerstandcapaciteit is voldoende om 2 keer de berekende risico's op te vangen.	Uitstekend
1,5 - 2,0		Goed
1,1 - 1,5		Ruim voldoende
0,9 - 1,1	Met de aanwezige weerstandcapaciteit kunnen de berekende risico's worden opvangen.	Voldoende
0,6 - 0,9		Onvoldoende
< 0,6	Weerstandcapaciteit kan minder dan 60% van de berekende risico's opvangen.	Slecht